

Svar på motionen av rådet för personer med funktionsnedsättning om samarbete om motionsedel för ordnande av tillgängliga motionstjänster i Kyrkslätt

Bildnings- och fritidsnämnden 06.03.2025 § 15

138/12.04.03/2025

Beredare	Ungdoms- och idrottschef Päivi Sorvari fornamn.efternamn@kirkkonummi.fi , tfn 09 29671 (växel)
Beslutsförslag	Bildnings- och fritidsnämnden beslutar ge svaret enligt redogörelsen nedan på motionen av rådet för personer med funktionsnedsättning om samarbete om motionsedel för ordnande av tillgängliga motionstjänster i Kyrkslätt och konstatera att motionen om samarbete är slutbehandlad.
Behandling	Planeraren inom fritidstjänsterna Ville Saikko närvarade vid sammanträdet som sakkunnig under behandlingen av detta ärende.
Beslut	Bildnings- och fritidsnämnden beslutade enligt beslutsförslaget.
För kännedom	Rådet för personer med funktionsnedsättning, äldrerådet
Redogörelse	<p>Rådet för personer med funktionsnedsättning har vid sitt sammanträde 8.5.2024 § 35 beslutat föreslå äldrerådet om samarbete gällande beredning av bidrag till motionsedel till bildnings- och fritidsnämnden i kommunen. Äldrerådet har behandlat motionen vid sitt sammanträde 20.5.2024 § 41. Förslaget ingår som tilläggsmaterial till ärendet.</p> <p>I rådets gemensamma motion föreslås att man i kommunen inför ett motionssedelsbidrag för vuxna specialgrupper för att genomföra så tillgänglig motion som möjligt. Med den här sedeln kunde man köpa tillgängliga motionstjänster av serviceproducenter. I förslaget har man uppskattat målgruppen till cirka 6 000 personer med funktionshinder eller funktionsbegränsning.</p> <p>Bidraget skulle beviljas som kommunalt arbete. Bidraget skulle kunna genomföras i Kyrkslätt enligt samma princip som simhallsbidragen. Motionssedelsbidrag används bland annat i Ingå.</p> <p>I motionen konstateras att motionssedelsbidraget skulle främja likabehandling. Området ordnar inte den här typen av förebyggande verksamhet för personer med funktionshinder och funktionsbegränsning. Även äldre och närståendevårdare är en stor målgrupp. Projektet skulle för sin del stöda företag inom idrottsbranschen i Kyrkslätt. Med den här motionssedeln kan man utvidga självständig rehabiliterande och förebyggande motion såväl till innehållet och tillgången sett som genom att likställa den ekonomiska ställningen för kommuninvånarna.</p> <p>Föreslagna principer för beviljande av motionssedeln:</p> <ul style="list-style-type: none">• Bidragets maximibelopp är 100 €/person/år.• Bidraget täcker deltagar-, medlems- och årsavgifter, men inte anskaffning av utrustning.• Sedeln kan användas på två sätt: den sökande betalar själv och får stödet mot kvitto eller serviceproducenten godkänner kommunens

betalningsförbindelse. Man kontaktar serviceproducenten i frågor som gäller betalning av sedeln.

Enligt idrottslagen (390/2015) ska kommunen främja befolkningens välbefinnande och hälsa med hjälp av idrott och motion samt ordna idrottstjänster inklusive möjligheter till anpassad idrott för kommuninvånarna.

Kyrksläotts kommun ordnar möjligheter till motion och idrott för kommuninvånare i olika åldrar bland annat genom handledda motionsgrupper, som även omfattar anpassad idrott. Dessutom driver kommunen den avgiftsfria verksamheten hobbybilen för seniorer, låter bygga och upprätthåller idrottsplatser, stöder lokala idrottsföreningar med bidrag och utvecklar gratis hobbymöjligheter i samarbete med lokala aktörer.

En gemensam fokuspunkt inom fritidstjänsternas verksamhet (= ungdoms- och idrottstjänsterna, biblioteks- och kulturtjänsterna samt instituten: medborgarinstitutet, bildkonstskolan, handarbetsskolan och musikinstitutet) är fritidstjänsternas verksamhet Ikiliikkuja – Hälsosamma levnadsvanor och aktiv vardag för seniorer. Kyrksläotts kommun har av regionförvaltningsverket beviljats lokalt utvecklingsbidrag för en motionsinriktad livsstil för att genomföra och utveckla Ikiliikkuja-verksamheten.

Målet med Ikiliikkuja-verksamheten är att öka tillgängliga fritidsmöjligheter samt verksamhet som främjar välbefinnande och funktionsförmåga särskilt för kommuninvånare som rör på sig för lite med tanke på sin hälsa, äldre kommuninvånare, kommuninvånare som upplever funktionsbegränsningar och kommuninvånare i svag social ställning. Den mångsidiga verksamheten har omfattat teman som stöder hälsa och välbefinnande, såsom kultur, musik, konsthantverk och framför allt gemenskap. Ikiliikkuja-verksamheten har genomförts i alla kommuncentrum och omfattat både regelbundna handledda aktiviteter och pop-up-evenemang. Verksamheten har utvecklats tillsammans med dem som hör till målgrupperna i Ikiliikkuja-råden.

Man har också ökat den avgiftsfria verksamheten med hobbybilen för seniorer och innehållet har gjorts mångsidigare genom att till exempel kombinera konsthantverk, historiska teman och kulturella element med motion. Det här har berikat deltagarnas erfarenheter, stött mångsidig aktivitet och förbättrat tillgången på tjänster.

Utgående från kommuninvånarnas önskemål har man dessutom satsat på tillgänglig kommunikation i olika kanaler och bland annat gett ut broschyren Kyrksläotts fritidstjänster för seniorer, som man fått mycket positiv respons om. Man kommunicerar mångsidigt om kommunen idrottstjänster i olika kanaler, såsom på kommunens webbplats, med tryckta broschyrer, nyhetsmeddelanden, i samband med evenemang, i handledda grupper och på sociala medier. På det här sättet försäkras man sig om att informationen om tjänsterna finns till allas förfogande så väl som möjligt. Kommunikationen utvecklas hela tiden med beaktande av målgrupperna.

Kartläggningen av tillgänglighetsuppgifter för kommunens lokaler pågår som bäst, och uppgifterna kommer att föras in på kommunens webbplats, så att de är tillgängliga för alla.

Utvärdering av effekterna och kostnaderna för motionsedelmodellen

Råden föreslår att erbjudandet av motionsedel skulle vara ett tvåårigt projekt. Fastän motionssedelns syfte är att främja likställd tillgång på motion, förekommer det flera utmaningar. I förslaget skulle man med sedeln kunna köpa tillgängliga motionstjänster av serviceproducenter. I praktiken skulle det betyda direkt finansiellt understöd till en viss del av kommuninvånarna.

Antalet personer som hör till de föreslagna målgrupperna uppgår i Kyrkslätt till cirka 6 000 (Statistik: Enligt Statistikcentralens riksomfattande medeltal). Om var och en skulle beviljas ett årligt stöd på 100 euro, skulle de totala kostnaderna stiga till cirka 600 000 euro per år.

Man bör också beakta att användning av privata idrottstjänster med ett stöd på 100 euro per år beroende på tjänst täcker som mest endast några månaders möjlighet till idrott. Efter det här borde kunden med egna pengar köpa tjänsten för att möjliggöra långsiktig motion.

Genomförandet av motionsedelmodellen skulle fordra omfattande administrativt arbete såväl för fördelning av bidragen, avtal som ingås med serviceproducenterna som för själva ansökningsprocessen. En komplicerad ansökningsprocess med tillhörande byråkrati kan innebära att bara en del av målgruppen kan eller klarar av att utnyttja sedeln.

I Kyrkslätt skulle motionssedelmodellen fordra att man skapar likställda grunder för beviljande, ett betydande årligt anslag samt mer personalresurser till kommunen (minst ett årsverke) för att skapa modellen, ge kunderna råd, behandling av ansökningar, genomförande och uppföljning samt rapportering av avtalen som ingås med samarbetspartner. Dessutom skulle modellen kräva starkt samarbete med välfärdsområdet och lokala aktörer.

Projektets beräknade totala kostnader för två (2) år är totalt cirka 1,3 miljoner euro, om bidraget skulle beviljas alla cirka 6 000 kommuninvånare: cirka 100 000 euro (en anställd, totalt 2 årsverken) samt 1,2 miljoner euro (bidrag som delas ut)

Sammandrag

Ett ekonomiskt och verksamhetsmässigt hållbart sätt att ordna kommunala idrottstjänster förutsätter att medlen som står till förfogande riktas på effektiva tjänster som utnyttjas i stor utsträckning. Det är viktigt att hitta framtidslösningar som främjar jämlika motionsmöjligheter utan extra byråkrati.

Som en del av det här arbetet driver kommunen bland annat Ikiliikkuja-verksamheten, som erbjuder tillgänglig motion med låg tröskel särskilt för äldre och personer med funktionsbegränsningar. Man kommunicerar om verksamheten på olika sätt och kommunikationen utvecklas vidare. Handledda grupper, pop-up-evenemang och den avgiftsfria hobbybilen för seniorer är konkreta exempel på tjänster, som gör motion direkt tillgänglig för kommuninvånarna utan komplicerade ansökningsprocesser. Ikiliikkuja-verksamheten har redan fått positiv respons i stor utsträckning och den utvecklas vidare tillsammans med deltagarna så att möjligheterna till motion ska vara genuint likställda och tillgängliga för alla.

Kommunens idrottstjänster planerats att brett tjäna olika målgrupper, och utvecklingen av dem fortsätter aktivt i samarbete med olika aktörer och kommuninvånare. Målet är att vidare förbättra allas möjligheter att delta och motionera självständigt. Detta förutsätter ett långsiktigt och bredbasigt samarbete där fokus ligger på lättillgängliga kommunala tjänster utan separat ansökningsförfarande eller extra administrativ börda.

Planeraren inom fritidstjänsterna Ville Saikko närvarar vid sammanträdet som sakkunnig under behandlingen av detta ärende.